

Raadsvoorstel

Onderwerp	: Lokale Adaptatie Strategie Klimaat en Bodemdaling
Portefeuillehouder	: Wethouder Teunis Jacob Slob
Behandelend ambtenaar	: Maureen Pesman
Zaaknummer	: 1106711

Gevraagd Besluit

De gemeenteraad van Molenlanden besluit:

1. de hoofdstukken 1 tot en met 4 van Lokale Adaptatie Strategie Klimaat en Bodemdaling 'Op naar een klimaatbestendig Molenlanden in 2050' vast te stellen waarbij:
 - a. streefdoelen worden gesteld die de ambitie van gemeente Molenlanden voor de opgaven klimaatadaptatie en bodemdaling weergeven;
2. kennis te nemen van hoofdstuk 5 van Lokale Adaptatie Strategie Klimaat en Bodemdaling 'Op naar een klimaatbestendig Molenlanden in 2050' waarin:
 - a. de aanpak en het proces geduid wordt;
3. de financiële consequenties op te nemen in het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid (oplevering 4^e kwartaal 2021).

Inleiding

De ontwikkelingen rondom het thema klimaat gaan hard. Op alle fronten worden projecten en initiatieven gestart (zoals het Bomenplan, 't IJsvogeltje in Nieuw-Lekkerland en de Regionale Adaptatie Strategie (RAS)) waarbij steeds vaker gevraagd wordt aan gemeente Molenlanden om deel te nemen, regie te voeren of te faciliteren en/of samen te werken. De regionale samenwerking draait op volle toeren in trajecten van bijvoorbeeld de RAS en de veenweidestrategie, maar ook lokaal wordt tijdens bewonersavonden of bij initiatieven steeds vaker het standpunt van de gemeente gevraagd bij het thema's klimaatadaptatie en bodemdaling.

Voor u ligt het raadsvoorstel voor de Lokale Adaptatie Strategie klimaat en bodemdaling (LAS) 'Op naar een klimaatbestendig Molenlanden in 2050'. De LAS vormt het lokale beleid voor klimaatadaptatie. Via de LAS geven we input in het regionale klimaatadaptatie beleid (RAS) en visa versa. De RAS komt in het 3^e kwartaal 2021 bij uw raad ter besluitvorming.

In Molenlanden komt in het 4^e kwartaal het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid bij uw raad ter besluitvorming. Hier komt de opgave Klimaatadaptatie (LAS) in samenhang met andere duurzaamheidsopgaven zoals de RES en Transitievisie Warmte onder te vallen. Hierin komt ook een integraal financieel beeld voor de totale duurzaamheidsopgave van de gemeente.

Wat betekent klimaatrobuust zijn voor ons als gemeente? Waar streven wij naar? Met deze Lokale Adaptatie Strategie (LAS) wordt duidelijk welke ambitie we nastreven op het gebied van klimaatadaptatie en bodemdaling. In de LAS zijn (streef)doelen benoemd waarover we in gesprek

gaan met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en samenwerkingspartners, zoals het waterschap. In de gesprekken spreken elkaar over “wat is er nodig” en “waar lopen we tegenaan”.

Klimaatadaptatie en bodemdaling zijn inhoudelijk onlosmakelijk met elkaar verbonden. Daarom worden deze thema's beide opgepakt in één strategie. Dit wordt ook provinciaal en regionaal gedaan.

Dit voorstel heeft betrekking op de kaderstellende rol van de raad door richting te geven aan de doelstellingen van de opgave klimaatadaptatie en bodemdaling.

Eerdere besluiten

- Kadernota 2020/2021 geeft aan:
 - Een energieneutraal, circulair en een klimaatrobuust Molenlanden.
 - Een buitenruimte waarin onze inwoners en bezoekers zich comfortabel en veilig voelen. We hebben aandacht voor voldoende groen, water, speelgelegenheid en sociale veiligheid.
 - Een openbare ruimte die klimaatrobuust is ingericht.
 - Dat wij ondernemers waar nodig ondersteunen bij opgaven op het gebied van klimaatadaptatie en energietransitie.
- Programmabegroting 2021 – 2024 geeft aan:
 - dat wij klimaatbewust handelen binnen gemeente Molenlanden, wat leidt tot het behoud van het aantrekkelijke woon- en leefklimaat. Rekening houdend met de invloeden die de klimaatveranderingen met zich meebrengen.
- Begroting 2021 geeft aan:
 - dat wij klimaatbewust handelen binnen gemeente Molenlanden, wat leidt tot het behoud van een aantrekkelijk woon- en leefklimaat, rekening houdend met de invloeden die de klimaatveranderingen met zich meebrengen.
 - Dat wij duurzaamheid, klimaatadaptatie en biodiversiteit betrekken bij ingrepen in de buitenruimte.
- Het samenlevingsprogramma geeft aan:
 - dat wij samen werken aan een circulair, energieneutraal en klimaatrobuust Molenlanden met aandacht voor een eerlijke voedselketen waarin afval wordt gezien als grondstof. Dit met betaalbare en praktische oplossingen, groot en klein.
 - dat bij het bouwen van woonwijken rekening wordt gehouden met klimaatverandering.

Beoogd effect

Deze LAS is het resultaat van de *Lokale verkenning klimaatadaptatie en bodemdaling*. De LAS is opgesteld met als doel:

- De streefambitie van Molenlanden weergeven op het gebied van klimaatadaptatie en bodemdaling.
- Klimaatadaptief handelen reguleren en borgen in gemeentelijk beleid.
- Meekoppelkansen benutten in de periode 2021 – 2024.
- Samen met partijen het gesprek aangaan.
- Stimuleren en faciliteren van de gemeentelijke organisatie, inwoners en organisaties in de gemeente.
- Vertalen van calamiteitenplannen naar fysieke maatregelen.

- Aanspraak maken op de externe financiering van het Rijk vanuit het Deltaprogramma.

Argumenten

1.1 De LAS draagt bij aan de gemeentelijke invulling van het landelijk, provinciaal en regionaal beleid en verduidelijkt onze positionering in de regio.

Landelijk is er het *Deltaplan ruimtelijke adaptatie*, onderdeel van het Deltaprogramma en de Klimaatwet. Provinciaal is er de *Klimaatadaptatiestrategie Weerkrachtig Zuid-Holland* en de provinciale *Uitvoeringsagenda klimaatadaptatie 2021 – 2023*. Regionaal werken we momenteel aan het opleveren van de *Regionale Adaptatie Strategie (RAS)* die dit jaar nog vertaald gaat worden naar lokale en regionale uitvoeringsprogramma's waarmee aanspraak gemaakt kan worden op financiering van vanuit het Rijk (argument 1.4).

De Lokale Adaptatie Strategie *Op naar een klimaatbestendig Molenlanden in 2050* geeft onze Molenlandse invulling aan deze opgave, waarbij we aanhaken op de landelijke, provinciale en regionale trajecten. Ook worden onze eigen ambitie op dit thema verduidelijkt met de LAS. Hierdoor kunnen we onszelf beter positioneren in de samenwerking met de regio (met name in het traject van de RAS), maar ook in de samenwerking met inwoners bij herinrichtingen of lokale initiatieven.

1.2 Ingezet wordt op een veranderopgave waarbij samenwerking en integraliteit voorop staat

De invulling van de opgaven klimaatadaptatie en bodemdaling is nieuw. We staan aan het begin van een grote verandering waarvan niemand exact het einddoel of de weg naar het einddoel weet. In deze LAS wordt voornamelijk geïnvesteerd in het opdoen van kennis en ervaring. Hierbij staat de samenwerking met inwoners, organisaties en andere overheden én de integraliteit met andere vakgebieden voorop.

1.3 De LAS geeft invulling aan een klimaatrobuust, toekomstbestendig Molenlanden

De LAS draagt volledig bij aan de toekomstbestendigheid van onze gemeente. De uitvoering van de strategie vindt voornamelijk 'buiten' plaats, met de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisatie in onze gemeente en de regio. Door onze gemeente meer klimaatrobuust in te gaan richten wordt de sociale cohesie vergroot (een groenere buitenruimte nodigt uit tot ontmoeten), ontstaat er een prettige leefomgeving, wordt de waarde van het vastgoed behouden en ervaren onze inwoners trots op hun woonlocatie. Daarnaast vergroot het de biodiversiteit en passen we onszelf beter aan het natuurlijke systeem van onze omgeving.

1.4 Met de LAS kunnen we aanspraak maken op financiële middelen van het Rijk.

Het rijk heeft 2,5 miljoen euro ter beschikking gesteld aan de klimaatregio A5H. Gemeente Molenlanden is penvoerder van de regionale samenwerking. Met behulp van de RAS en de daaropvolgende uitvoeringsprogramma's kan er aanspraak gemaakt worden op deze gelden vanaf 2021 tot en met 2023. Hiervoor is zowel bestuurlijke als financiële commitment nodig. Dat borgen we vanuit Molenlanden met onze eigen LAS.

De impuls gelden dienen uitsluitend voor watergerelateerde maatregelen (dus geen maatregelen tegen hittestress) en dekken vervolgens een derde van de kosten van de maatregelen. Tweederde moet dus gefinancierd worden door de regio zelf. Het deel dat Molenlanden bijdraagt komt altijd ten goede van Molenlanden, op regionaal of lokaal niveau.

1.5 Het gekozen ambitieniveau sluit aan op de ambitie van de provincie en de regio, maar ook bij onze eigen inwoners die actief zijn met deze opgaven.

Met het gestelde ambitieniveau in de LAS sluiten we aan bij de ambitie van zowel provincie als regio A5H. Zo wil regio A5H als koploper klimaatadaptatie gezien gaan worden zoals dat ook is gebeurd met het watermanagement. Ook sluit het gestelde ambitieniveau aan op de energie van onze eigen inwoners die met deze opgaven actief zijn. Deze energie willen we als Molenlanden graag faciliteren en stimuleren. De LAS biedt hier ruimte voor.

2.1 De uitvoering van de lokale adaptatie strategie is aan het college

De aanpak en het proces van de uitvoering is aan het college. Gezien de samenhang met het beleid is de aanpak wel in één document opgenomen, maar de besluitvorming over de uitvoering is verantwoording van het college.

3.1 De LAS is onderdeel van de grotere duurzaamheidsopgave van onze gemeente.

Klimaatadaptatie en bodemdaling zijn niet de enige duurzaamheidsopgave van onze gemeente. We werken ook hard aan onder andere een Veenweidestrategie, Regionale Energie Strategie en de Transitievisie Warmte. Ook landen de thema's klimaatadaptatie en bodemdaling in het reguleren werk van bijvoorbeeld beheer buitenruimte, ruimtelijke ordening en het sociale domein. Om overzicht te houden en sturing te kunnen geven op de totale duurzaamheidsopgave wordt de LAS opgenomen in het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid (oplevering 4e kwartaal 2021). Op dit uitvoeringsprogramma wordt separate besluitvorming gevraagd aan de raad.

Kanttekeningen

1.1. Toekomstige ontwikkelingen zijn onzeker

Zoals eerder genoemd is de invulling van de opgave klimaatadaptatie en bodemdaling nieuw. Dit maakt dat we aan de voorkant niet precies weten hoe de ontwikkelingen verlopen. De uitkomsten van onze inspanningen zijn niet 100% zeker. Maar wanneer er om ons heen gekeken wordt, zowel landelijk, regionaal maar ook lokaal, bewegen we met deze strategie mee in de lopende ontwikkelingen en zijn we hier stimulerend in.

1.1. Het gestelde ambitieniveau kan naar beneden of naar boven bijgesteld worden.

De streefdoelen in de LAS bieden hier ook ruimte voor in de uitvoering van de LAS, maar het is ook mogelijk minder of meer ambitieuze streefdoelen op te nemen.

1.3 Omdat de ontwikkelingen nieuw zijn is het lastig aan de voorkant de exacte resultaten en kosten te bepalen.

Daarom wordt dit, indien nodig, in het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid geactualiseerd op basis van nieuwe ontwikkelingen en vrijkomende (Rijks)financiering.

1.4 Wanneer de LAS wordt vastgesteld heeft het beleid ook doorwerking in de kosten van andere projecten, programma's en regulier werk.

Denk hierbij aan de beheerplannen van buitenruimte. De toepassing van het nieuwe beleid vindt namelijk plaats in de vakteams zelf.

Extra uitleg bij de kosten

Om bij te dragen aan de doelen in de (programma)begroting, de kadernota en het samenlevingsprogramma op het gebied van klimaatadaptatie en bodemdaling is budget nodig. Het gaat hierbij om een nieuwe ontwikkeling waar nog weinig ervaringscijfers over bekend zijn. Ter indicatie in onderstaande tabel toegevoegd met daarin op basis van huidige inzichten de kosten voor de komende jaren afgezet tegen de huidige budgetten.

Tabel 1 Meerjarenbegroting Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie en Bodemdaling*

Onderdeel	Bedrag 2021	Bedrag 2022	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Meerjarig
Verwachte kosten	€ 76.000,00	€ 474.100,00	€ 465.100,00	€ 214.100,00	€ 1.229.300
Totaal beschikbaar	€ 80.000,00	€ 100.000,00	€ 100.000,00	€ 100.000,00	€ 380.000
Benodigd extra budget	€ -4.000,00	€ 374.100,00	€ 365.100,00	€ 114.100,00	€ 849.300

*De bedragen zijn richtinggevend en zijn niet in de kadernota opgenomen. De reden is dat de bedragen qua omvang en cofinanciering op dit moment nog te weinig richting geven om de gehele financiële gevolgen duurzaamheidsopgave van de gemeente te duiden. In het 4^e kwartaal 2021 wordt een integraal Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid aan uw raad aangeboden ter besluitvorming. Het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid geeft inzicht in de meerjarige kosten voor de uitvoering van met name de RES en Transitievisie Warmte en Klimaatadaptie. De financiële gevolgen voor de totale duurzaamheidsopgave dienen voor de programmabegroting 2022–2025 meer richting te geven maar jaarlijkse herijking blijft noodzakelijk.

Bedoeling is om via de LAS in cofinanciering aanspraak te maken op de impuls gelden van het Rijk. Verder zijn er middelen nodig voor de uitvoering van de LAS. Denk hierbij aan de capaciteit voor de uitvoering van de LAS en middelen om initiatieven van inwoners en bedrijven te stimuleren, gedragsverandering te stimuleren, communicatiecampagnes, gesprekken met onze inwoners en samenwerkingspartners en borging in beleid en uitvoering. De investeringen voor de LAS zijn ten behoeve van het *implementeren* van het nieuwe beleid. De *toepassing* in de het reguleren werk (zoals de beheerplannen van buitenruimte) valt niet binnen het budget voor de LAS.

Communicatie

- ✓ Na vaststelling wordt via social media en de pers kenbaar gemaakt dat Molenlanden vastgesteld klimaatbeleid heeft in de vorm van de LAS en dat we daar de komende jaren met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisatie uitvoering aan willen geven.
- ✓ Voor de LAS wordt een communicatieplan opgesteld. Hiermee bouwen we op naar een gemeentebrede communicatiecampagne Duurzaamheid.

Vervolgstappen

- ✓ Zodra de LAS bestuurlijk is vastgesteld wordt een concreet programmaplan en een communicatieplan opgesteld.
- ✓ De begroting voor de uitvoering wordt meegenomen in het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid (oplevering 4de kwartaal 2021).
- ✓ Het uitvoeringsprogramma dient onderdeel te worden van de programmabegroting 2022–2025 en dan financieel meer duidelijkheid te geven.
- ✓ De uitvoering vindt plaats tot en met 2024. Een exacte planning wordt opgesteld in het programmaplan. Jaarlijkse actualiseren we deze planning in het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid. Na 2024 bekijken we de stand van zaken voor het vervolg.
- ✓ De voortgang van het programma wordt gemonitord via de P&C-cyclus.
- ✓ Voor de verschillende vakdisciplines is de LAS een kader voor nieuw beleid en uitvoeringsplannen. Zij komen met separate voorstellen naar de raad waarbij nog extra kosten te verwachten zijn.
- ✓ Vanuit LAS brengen we concrete uitvoeringsmaatregelen in bij het regionale uitvoeringsprogramma.

Bijlagen:

1. Lokale Adaptatie Strategie Klimaat en Bodemdaling 'Op naar een klimaatbestendig Molenlanden in 2050'.

Raadsbesluit

Onderwerp : Lokale Adaptatie Strategie Klimaat en Bodemdaling

Portefeuillehouder : Wethouder Teunis Jacob Slob

Behandelend ambtenaar : Maureen Pesman

Zaaknummer : 1106711

De raad van de gemeente Molenlanden:

Gelet op het bijbehorende raadsvoorstel;

Besluit:

De gemeenteraad van Molenlanden besluit:

1. de hoofdstukken 1 tot en met 4 van Lokale Adaptatie Strategie Klimaat en Bodemdaling 'Op naar een klimaatbestendig Molenlanden in 2050' vast te stellen waarbij:
 - a. streefdoelen worden gesteld die de ambitie van gemeente Molenlanden voor de opgaven klimaatadaptatie en bodemdaling weergeven.
2. Kennis te nemen van hoofdstuk 5 van Lokale Adaptatie Strategie Klimaat en Bodemdaling 'Op naar een klimaatbestendig Molenlanden in 2050' waarin:
 - a. de aanpak en het proces geduid wordt.
3. de financiële consequenties op te nemen in het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid.

Aldus besloten tijdens de openbare raadsvergadering gemeente Molenlanden,
gehouden op 15 juli 2021

de griffier,

de voorzitter,

Marjolein Teunissen

Theo Segers